

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus II. Quomodo peccatum originale sit voluntarium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

10. Obijciunt tertio ex ratione. Si peccatum traduceretur ex Adamo, etiam anima traduceretur ex ipso: sed consequens est falsum: anima quippe creando infunditur: ergo. Sequela probatur: Peccatum est subjective in anima: ergo cum ipsum non possit seorsim traduci, necesse erit, ut una cum subiecto suo traducatur, & sic anima humana erit per traducem, quod est falsum.

Secundo, non est assignabilis causa peccati originalis animam actu inficientis: ergo nullum datur. Antecedens probatur. Vel illius causa esset, qui generat, vel qui generatur, vel DEUS infundens animam, vel Adamus. Non qui generat, aliis damnanda erunt conjugia, quæ per actum generationis transfundunt originale peccatum; non qui generatur, ut per se patet. Non DEUS, quem implicat esse causam peccati, non Adamus, quem probabilis est nullum habuisse peccatum, cum filios cepit generare, primo peccato jam per penitentiam deleto.

Respondeo ad primum, negando sequelam, & consequentiam probationis; sufficit enim, quod totus homo, qui in lumbis Adami peccantis continebatur, vi ultimarum dispositionum, quæ sunt per seminalem propagationem, ex Adamo propagetur, & anima corpori sic ultimè disposito intundatur, ut è sequentibus magis patebit.

Ad 2. nego antecedens: nam causa hujus peccati erat voluntas Adami, quatenus fuit moraliter voluntas omnium posterorum. Probationem in contrarium distinguo, peccatum Adami

cum filios generaret, jam erat per penitentiam deletum, prout erat personale, & ipsi proprium, concedo; prout erat originale, & voluntarium voluntate capitis, nego. Tunc enim, cum penitentiam ageret, jam à capitis dignitate deciderat.

Sed instas: Necdum salvatur honestas conjugii, & commercii maritalis; quia tametsi ab Adamo mediatè & remotè per propagationem seminalem traducatur originale peccatum: ad hanc tamen traductionem proximè & immediatè concurrunt parentes vacando generationi; sed qui cooperatur ad alterius peccatum, & concurret ad ipsius spirituale nocumentum, peccat; ergo etiam parentes per generationem prolis concurrendo ad ejus nocumentum spirituale, nempe peccatum originale, peccabunt.

Respondeo, negando assumptum, & suppositum probationis, quod Adamus mediatè, & proximi parentes proximè concurrant ad traductionem peccati originalis: cum enim juxta dicenda in sequenti disputatione, ista traductio fiat propterea, quod semen humanum habeat privatam carentiam illius vigoris, quo in statu innocentie poterat propagare justitiam originalem; illa verò privata carentia dependeat à sola voluntate Adami tanquam capitis, ideo proximi parentes nullo modo ad eandem concurrunt, aut cooperantur; sed hæc ipsa carentia privata in solius Adami voluntatem refunditur, & ad actum generationis non nisi concomitantè, & per accidens se habet.

ARTICULUS II.

Quomodo peccatum originale sit voluntarium?

SUMMARI A.

1. *Propositio difficultatis.*
2. *Aliud voluntarium formale, aliud terminativum.*
3. *Terminativum applicatur parvulis.*
4. *Quid intelligatur nomine pacti cum Adamo.*
5. *Ostenditur hujus pacti possibilitas.*
6. *Et probatur necessitas.*
7. *Quod debuit esse Adamo revelatum.*
8. *Peccatum originale est parvulis terminativè voluntarium.*
9. *Respondetur ad rationem difficultatis.*
10. *Replica solvitur.*

§. I.

Prænotanda.

1. **A**dhuc superest difficultas, quo pacto originale peccatum possit habere veram rationem culpæ: omnis quippe culpa debet esse voluntaria: atqui macula originalis non est infantibus voluntaria, qua de causa etiam ante baptismum innocentes vocantur: ergo macula originalis non potest habere veram rationem culpæ. Pro cujus dubii resolutione, prænotanda est in primis diversæ acceptio voluntarii. De quo
2. Notandum primò ex alibi dictis, quod voluntarium sit duplex: unum consistens in actuali voluntatis exercitio, quod dicitur voluntarium formale, cujus generis sunt omnes actus, & omis-

siones liberæ voluntatis. Aliud voluntarium est terminus & effectus prædicti exercitii, & dicitur voluntarium terminativum, quo modo habituale peccatum diximus esse terminativè voluntarium. Nam & peccatum aliquando sumitur pro actuali voluntatis defectu, quo DEUS offenditur, & aliquando pro sequela & macula à peccato relicta, quæ peccatum habituale dicitur, eo quod non se habeat transeuntè, sed permanentè.

Notandum secundo. Habitale peccatum rectè dividi in personale, & originale. Illud est, quod in anima resultat ex peccato propria voluntate commisso; istud, quod ex voluntate habituale peccatum non requiritur, ut actualiter à voluntatis influxu procedat, sed sufficit, quod ab illa per proprium voluntatis influxum processerit; ita peccatum originale, cum non sit propria voluntate commissum, non requirit, quod à propria parvulorum voluntate processerit, sed sufficit, quod præcesserit actus voluntatis alienæ, quæ ipsorum voluntas moraliter reputabatur. Quod quidem voluntarium, etsi non sufficiat, ut peccatum dicatur, & sit parvulis voluntarium physicè; sufficit tamen, ut sit & dicatur ipsis voluntarium moraliter, vi moralis transfusionis ipsorum voluntatis in voluntatem Adami factæ per decretum & pactum Divinum. De quo

§. II.

Exponitur pactum DEI cum Adamo.

4. Notandum primò. Nomine pacti hoc loco nihil aliud intelligi, quam decretum Divinum Adamo notificatum, quòd si Adam DEO obediens in accepta iustitia perseveraret, eandem quoque iustitiam originalem in omnes suos posterios ex se gignendos propagaret, & quod Adam fecisset, pro tota sua posteritate fecisse censeretur. Quo proinde pacto debebant omnium hominum voluntates moraliter transfundi in voluntatem Adami, ipsiusque voluntas haberi moraliter pro voluntate totius generis humani in ipsius lumbis etiam physicè contenti.

5. Notandum secundò. Eiusmodi decretum seu pactum esse possibile: nam potest homo in hominem, v. g. procuratorem, & mandatarium, suam transfundere voluntatem, ut, quod ille fecerit, suo nomine factum censeatur, eosdemque effectus sortiatur, ac si ipse fecisset: potest supremus Princeps voluntatem subditi, non expectato ipsius consensu transfundere in voluntatem alterius, ut voluntatem pupilli in voluntatem tutoris: ergo multò magis DEUS, qui iuxta D. Augusti, magis habet in sua potestate voluntates hominum, quam ipsi suas, potuit omnem nostram voluntates conjungere cù voluntate unius principii originantis: præsertim cum nemo nostrum potuisset esse rationabiliter invitus, ubi de summo favore, nempe transfusione præstantissimi doni iustitiæ originalis naturæ humanæ prorsus indebiti agebatur: neque alia conditio onerosa fuerit imposita, quam observantia præceptorum, quæ tunc Adamo propter naturæ integritatem, Divinorumque auxiliorum abundantiam erat facillima. His positis

6. CONCLUSIO PRIMA. Eiusmodi pactum cum Adamo initum de factò necessarium est admittendum. Ita comm. Catholicorum.

Ratio est. Peccatum originale debet nobis aliqua ratione esse voluntarium [aliàs enim culpæ & peccati imputabilis rationem habere non potest] non est autem voluntarium voluntate propria, cujus nullus adest actualis & personalis influxus: ergo est voluntarium voluntate alienâ ipsius Adæ: sed ex Adami voluntate non potest nobis esse voluntarium, nisi voluntas Adami moraliter habeatur pro nostra voluntate: ergo ut peccatum originale sit nobis voluntarium ex Adami voluntate, debet ipsius voluntas moraliter haberi pro omnium nostrum voluntate. Atqui hoc non habet voluntas Adami ex sua natura, aliàs non tantummodo primum, sed omnia quæcunque Adami peccata debuissent propagari in posterios: ergo hoc habet ex ordinatione Divina Adamo indicata sub illis verbis: *Quocumque die comederis ex eo, morte morieris*: quam Divinam ordinationem ab Adamo acceptam pactum nominamus indicatum Os. c. 6. *Ipsi sicut Adam transgressi sunt pactum, ibi prævaricati sunt omnes*. Quæ verba de pacto inito cum Adamo in paradiso interpretantur Hieronymus, Cyrillus, Prosper, aliique.

7. Ex quo intelliges, hoc Divinum decretum, seu pactum necessarium fuisse Adamo manifestatum.

Ratio est. Ut Adami peccatum non tantum esset personale peccatum tanquam hominis privati, sed etiam peccatum capitis, omnes posterorum voluntates in se moraliter complectentis, debuit ut sic esse ipsi voluntarium: sed nisi fuisset ipsi revelatum, quòd esset constitutus caput non solum naturale, sed etiam morale totius posteritatis, qui vel perseverando eidem prodesset, vel prævaricando eidem noceret, non fuisset ipsi ut sic voluntarium, quod enim est propria voluntate voluntarium, necessariò est præcognitum: ergo oportebat, eiusmodi decretum Adamo esse perfectum, unde etiam pacti denominationem accepit, in quo duorum mutua notitia & voluntas semper intervenit.

§. III.

Resolutio questionis.

CONCLUSIO SECUNDA. Peccatum originale ut derivatum in posterios, & in ipsis subiectatum non est formaliter sed terminativè, non physicè sed moraliter voluntarium, per ordinem ad voluntatem Adami tanquam capitis. Ita Thomista.

Ratio ex dictis est. Omne peccatum etiam habituale debet esse voluntarium: sed peccatum originale est veri nominis peccatum, & culpa reddens hominem DEO odiosum: nam ita appellatur Dan. 9. *Ut deleatur iniquitas, & finem accipiat peccatum*. Et Jo. 1. *Eccè Agnus DEI, qui tollit peccatum mundi*, uti legit D. Augustinus & Venerab. Beda: ergo debet esse voluntarium. Unde etiam D. August. l. 1. Retr. c. 13, etiam de peccato originali dicit intelligendum, quod alibi dixerat, *nullo modo esse peccatum, quòd non est voluntarium*; atqui non est voluntarium formaliter & physicè voluntate propria, ut patet; ergo terminativè & moraliter per ordinem ad voluntatem Adami, qui moraliter habeatur pro tota hominum universitate. Quod pulchrè exemplificat S. D. hic q. 81. a. 1. his verbis. *Homines ex Adam derivati sunt tanquam multa membra unius corporis: alius autem unius membri corporalis, puta manus, non est voluntarius voluntate ipsius manus, sed voluntate anime, que primo movet membrum. Sic igitur inordinatio, quæ est in isto homine ex Adam generato, non est voluntaria voluntate ipsius, sed voluntate primi parentis, qui movet motu generationis omnes, qui ex ejus origine derivantur, sicut voluntas anime movet omnia membra ad actum*. Hæc S. D.

Ex quibus patet responso ad rationem difficultatis. Omnis culpa debet esse voluntaria, vel formaliter, vel terminativè, vel voluntate propria, vel alienâ, concedo; tantum formaliter & voluntate propria, nego. Sed macula originalis non est voluntaria formaliter, & voluntate propria, concedo; terminativè, & voluntate alienâ, nego minorem & consequentiam.

Dices tamen primò. Voluntarium est à principio intrinseco cum cognitione: sed peccatum originale non est in parvulis à principio intrinseco, sed extrinseco, nempe Adamo, & est sine cognitione, cum usu rationis careant; ergo non potest ipsi esse voluntarium,

K k

Secun-

Secundò : Voluntarium debet esse liberum, & in ejus potestate, cui voluntarium dicitur: sed originale non est in potestate parvulorum, ut sit, vel non sit: ergo non est ipsius voluntarium.

Respondeo ad 1. Voluntarium est à principio intrinseco cum cognitione, si sit voluntarium physicum & formale, concedo; si sit terminativum & morale, nego. Vel subdistinguo: Est à principio intrinseco voluntatis alienæ cum cognitione alienæ rationis, concedo; propria, ne-

go. Et sic distincto consequente, nego consequentiam.

Ad 2. distinguo majorem. Voluntarium personale, quod est voluntarium voluntate persona, debet esse in ejus potestate, concedo; voluntarium capitale, quod est voluntarium voluntate capitis, nego majorem. Ad hoc enim sufficit, quòd sit in potestate alienius, qui est caput in natura, inquit S. D. in 2. dist. 30. q. 1. a. 2. ad 1.

DISPUTATIO XXVII.

DE

Transfusione peccati originalis.

CONCLUSI peccati originalis existentia, proximè discutenda sunt, quæ ad genus causæ quasi efficientis pertinent; ubi primò inquiritur, quomodo fiat istius culpe traductio in posteros; Secundò: quodnam sit illud Adæ peccatum, ex quo tanquam radice morali totius humanæ naturæ originalis infectio sequitur? ubi tam certum quidem est, peccatum originale generatione transfundi in posteros, quam certum est, illud dari, ita definiente Concil. Milevit. c. 2. *In parvulis regeneratione mundari, quod generatione contraxerunt.* Et Trid. Sess. 6. c. 3. *Nisi ex semine Adæ propagati nascerentur, non nascerentur injusti; cum eâ propagatione per ipsum, dum concipiuntur, propriam injustitiam contrahant.* Nihilominus magna est utrinque sententiarum diversitas, ad quam dilucidandam sit

ARTICULUS I.

Quomodo Adæ peccatum traducatur in posteros?

SUMMARI A.

1. Duplex modus infectionis in natura humana.
2. Refutatur error, quòd anima sit ex traduce.
3. Causa infectionis originalis non est conceptio cum ardore libidinis.
4. Sententia communis, quòd generatio sit conditio sine qua non.
5. Non satisfacit doctrina S. Thome.
6. Sententia quorundam Thomistarum, statuentium physicam propagationem peccati, impugnatur.
8. Illius fundamenta solvuntur.
9. Nostra & Thomistica sententia.
10. Probatur auctoritate D. Anselmi:
11. Et D. Thome.
12. Probatur ratione.
13. Quomodo verificetur comparatio inter virtutem seminis ad producendam naturam, & propagandum peccatum?
14. Quòd anima fiat una natura cum carne corrupta, est quid morale.
15. Quomodo verificetur illud axioma: Sicut affirmatio est causa affirmationis, sic &c.
16. Rejicitur positiva qualitas morbida in semine.
17. Semen per analogiam ad instrumenta physica dici potest instrumentum peccati originalis improprie.
18. Diversitas, cum qua peccatum originale fuit in Adamo, & est in posteris.
19. Quo sensu omnes in Adamo peccaverint, & Adam peccet in omnibus?
20. Peccatum Adami est causa moralis, non immoderata demeritoria peccati originalis in posteris.
21. Est demeritoria causa respectu penalium effectuum.

§. I.

Varii modi exponendi referuntur, & refelluntur.

NOTandum. Naturam humanam esse peccato Adæ infectam, duplici modo possit intelligi, primò quoad sufficientiam, debitum & potentiam. Secundò, actu in se, & quoad efficaciam. Primum contigit, quamprimum Adamo ceu caput, in quo totum genus humanum moraliter continebatur, peccavit: tunc enim indubitanter est necessitas ac debitum actu contrahendi peccatum originale omnibus individuis, quæ naturaliter viâ generationis ex Adamo nascerentur; aliorum verò tunc contingit, quando individuum naturæ humanæ per actum generationis ab Adamo propagatur, & anima corpori sic generato infunditur. Quæstione igitur non in priori sensu quoad sufficientiam, sed in posteriori quoad efficaciam & actualem peccati contractionem instituta

Censuerunt aliqui primò duce Tertulliano, ut habetur apud S. Augustinum, l. de heres. c. 4. de l. 10. de Genes. ad litt. c. 23, ideo à parvulis contrahi peccatum originale, eò quòd eorum anima